

„Biljana“ i njena mala flota

Vojo Mičović, Beograd

Naš dopisnik Vojo Mičović iskoristio je svoj kraći boravak na Ohridskom Jezeru i poslao nam ovaj izveštaj iz kojeg čitaoci »Našeg Mora« i svi pomorci mogu da saznaju ponešto o ohridskoj »Biljani« i članovima njenog malog, ali vrednog kolektiva koje je on nazvao mornarima u minijaturi. U ovom napisu dopisnik nas obaveštava o radu, uspesima, i teškoćama »Biljane« i šalje nam crtice iz razgovora sa jednim od malobrojnih »ohridskih barba«.

Minijaturna flota

Ovde sve potseća na more i pomorce. Ohridsko jezero, drugo po veličini u našoj zemlji, potpuno stvara iluziju mora. Ono ima svoje boje kao i njegov »stariji brat« — Jadran, svoj miris i svoj jugo koji donosi nevre- me i talase. Njegovim prostranstvima i putevima dugim po nekoliko desetina kilometara, svakodnevno plovi »Biljanina« flota. Po nekoliko puta dnevno u Ohridu, Strugi, Svetom Naumu i drugim lukama pristaju mali brodovi da bi prevezli iz mesta u mesto mnoge stanovnike ovog kraja i da bi mnogobrojnim turistima koji su se u letnjim mesecima ovde sjatili, omogućili da posete mesta oko Jezera i razgledaju interesantne kulturno-historiske spomenike kojih ovde ima u izobilju.

»Biljana« je ranije održavala saobraćaj i na Prespanskom i Mavrovskom Jezeru. Ona je do 1948. godine bila u sastavu Jugoslavenskog rečnog brodarstva a kasnije se izdvojila u samostalno preduzeće. Iz godine u godinu ovo preduzeće za jezerski saobraćaj postiže sve bolje uspehe

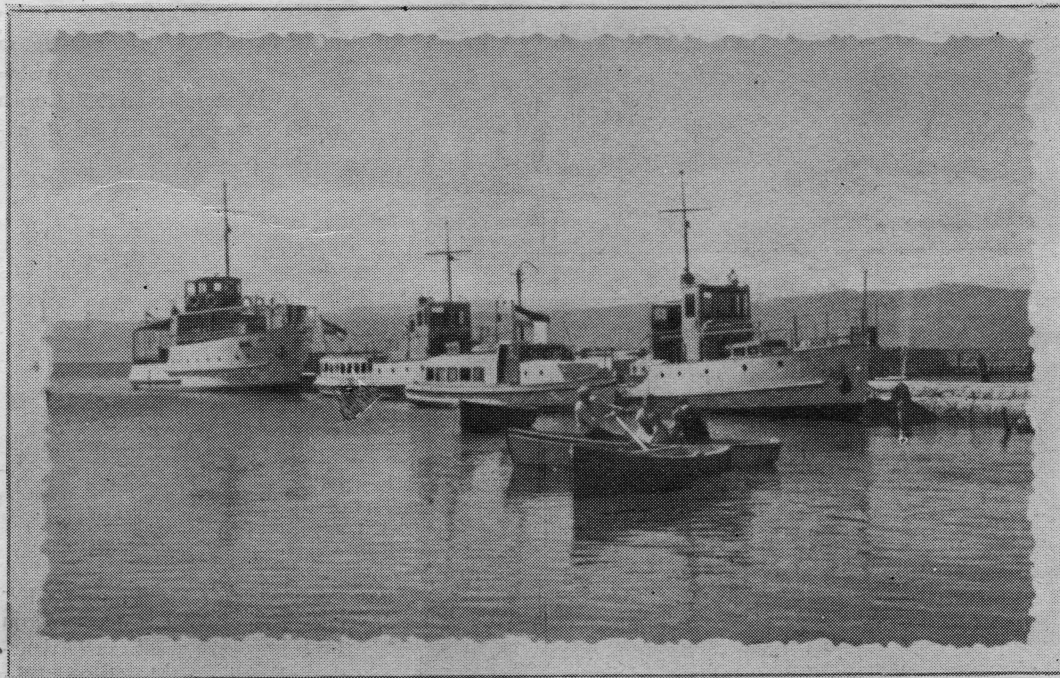
u radu. Kapaciteti se stalno povećavaju. Sada »Biljana« raspolaže sa šest plovnih jedinica sa ukupno 575 putničkih mesta. To je prava flota u minijaturi pred koju se postavljaju ozbiljni zadaci. Mesta oko Ohridskog jezera postaju sve privlačnija za domaće, pa i za strane turiste koji su naprimjer, u ovoj sezoni preplavili Ohrid i Strugu. Ta činjenica zahteva od preduzeća za jezerski saobraćaj velike napore kako bi se i sa malim kapacitetom zadovoljile povećane potrebe turista.

Hidrobus će kopnom stići u Ohrid

»Biljanu« već duže vremena zaokupljaju brige oko proširenja kapaciteta. Zato su prošle godine preduzete mere u cilju nabavke novih brodova. I najzad se uspelo. Još u januaru ove godine na beogradsko pristanište prispeo je iz Mađarske jedan moderan hidrobus namenjen preduzeću za jezerski saobraćaj u Ohridu. Ovaj hidrobus raspolaže sa 150 putničkih mesta. Ali, on se još uvek nalazi na savskom pristaništu u Beogradu.

Tek kad je stigao, pojavio se problem njegovog transporta do Ohrida. Pravljenе su razne kombinacije, počev od rastavljanja na delove do prevoza preko Grčke do Jezera. Vođeni su pregovori i sa nekim inostranim firmama koje su postavljale nerealne zahteve u pogledu cena za prevoz hidrobusa do Ohrida. Tako je prolazilo vreme a zajedno s njim i ovogodišnja turistička sezona.

I tek nedavno najzad je pronađeno rešenje: auto transportno preduzeće iz Beograda obavezalo se da će hidrobus kamionima dopremiti u Ohrid. Stručnjaci su

Mala „Biljanina“ flota

obišli drum od Beograda do Ohrida, ceo put su snimili i doneli odluku da se formira pravi konvoj koji će, kako se predviđa, putovati skoro dva meseca. Mostovi predstavljaju najveću teškoću. Zbog toga će za ovu priliku biti izgrađeni privremeni pontonski mostovi preko kojih će konvoj moći da prođe. Pored toga, biće potrebno sasecati neke useke kroz koje prolazi drum.

Ovaj poduhvat beogradskog autotransportnog preduzeća jedinstven je u našoj zemlji, pa možda i van nje.

Uskoro će biti nabavljen i jedan mešoviti poluteretni brod iz Jugoslavnskog rečnog brodarstva.

Tri miliona putnika godišnje

Radni kolektiv »Biljane« koji broji dvadesetak članova predano se bori za izvršenje planova preduzeća. Prošlogodišnji plan od 2,800.000 putnika ostvaren je sa 103 odst. Ove godine planom je predviđeno da se preveze tri miliona putnika. Izgledi za izvršenje plana, kako izjavljaju u direkciji preduzeća, vrlo su povoljni naročito u toku turističke sezone.

Godišnji bruto prihod treba da iznese ove godine oko 20 miliona dinara.

Preduzeće održava svakodnevno nekoliko stalnih linija kao što su Ohrid — Struga, Ohrid — Orce Nikolov, zatim sezonske linije za Sveti Naum, Kališta i druga mesta. Na zahtev većih grupa turista organizuju se i kružna putovanja Ohrid — Struga — Sveti Naum — Ohrid u dužini od oko 70 kilometara.

Jednu od najvećih teškoća sa kojima se ovo preduzeće bori predstavljaju pristaništa koja se nalaze u lošem stanju. Istina, nabavljen je jedan bager kojim se pristaništa uređuju. Ali Jezero stalno nabacuje velike količine peska naročito u Strugi. Zbog toga se troše znatna sredstva za održavanje pristaništa.

Kratak razgovor sa jednim »ohridskim barbom« na brodu »Ilinden«

Mali brod »Ilinden« kojim je jednog dana vaš dopisnik putovao u Sveti Naum — mesto na samoj jugoslavensko — albanskoj granici, ima i svoju malu istoriju. On je izgrađen još 1936. godine i pre rata je bio svojina ratne mornarice. Ovaj brodić razvija brzinu od 18 kilo-

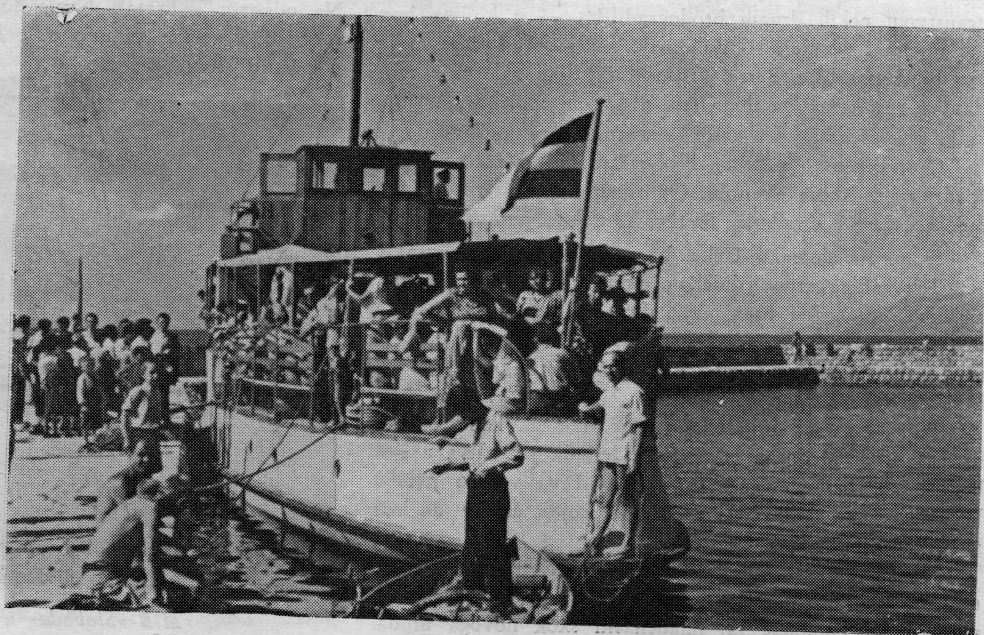
metara na sat i može da primi do sedamdeset putnika.

Na »Ilindenu« nema mnogo posade. Kapetan je istovremeno i kormilar i vrši druge dužnosti. To je Dimče Rupevski, nekadašnji ohridski ribar, koji već 15 godina plovi po jezeru.

Kad sam ga zamolio da ispriča neki zanimljiv i uzbudljiv događaj nije mogao odmah da se snađe. — Ima ih mnogo, neznam odakle da počnem — rekao je kapetan »Ilindena« Rupevski. Ali je, sigurno držeći kormilo, ubrzo nastavio: »Ovo naše jezero ponekad je veoma čudljivo, naročito ujesen i zimi kada duva jak jugo, a ponekad ima i severozapadnog vetra. Jednom prilikom kada sam se nalazio na brodu »I maj« jugo je bio veoma jak. Na brodu se nalazilo oko stotinu putnika koji su se vraćali kućama sa pazara u Ohridu. To su mahom bili ribari iz okolnih sela. Talasi su bili visoki nekoliko metara i prelazili su preko broda. Putnici su dobili »morsku bolest«. Ja sam pokušavao da manevrišem, ali se vetar igrao sa brodom kao čigrom. Pošto smo nekako uspeali da iskrčimo putnike, vratili smo se natrag u Ohrid. Međutim, teško je bilo ući u gradsko pristanište. Vetar je postajao sve jači. I najzad veštim manevrisanjem, uz veliki riziko, uspeali smo da se vežemo za gat. Kad smo sišli sa broda primetili smo da se na obali nalazi veliki broj građana koji su sa uzbuđenjem posmatrali našu borbu sa talasima.«

Dimče Rupevski se, zatim prisećao i ostalih uzbudljivih događaja kada mu je jugo na putu od Struge za Ohrid odnio krov sa prednjeg salona, kada je pod naletima »trećaka« — kako on zove opasne talase — uspio da srećno stigne u određenu luku. Njegovo jednostavno i mirno pripovedanje o doživljajima na Ohridskom jezeru ima toliko sličnog sa onim što se može čuti od svakog iskusnog pomorca kojemu ta, za običnog čoveka velika, uzbuđenja predstavljaju svakodnevnu, normalnu stvar.

Kapetan »Ilindena« nije pretplatnik na »Naše More«, ali kaže da ga »prima barba Srećko«, Splicićanin i stari pomorac koji se toliko srodio s morem da i sada kad je u penziji, ne može a da ne plovi kao kapetan na brodu »Skopje«.

Na pristaništu
u Svetom Naumu